

Zpráva o činnosti 2019-20

RECOVERY

sdružení pacientů
s diagnózou závislosti z.s.

Jak sdružení vzniklo

- Významnou část poptávky po vzniku patientského sdružení naši zakládající členové zaregistrovali v průběhu předchozích let od státních institucí (MZ, RVKPP), zdravotních pojišťoven a dalších.
- Někteří ze zakládajících členů pracovali nebo stále pracují v adiktologických profesích a potkávají se s oblastmi, které byly a jsou stále neošetřeny z patientského hlediska.
- Další ze zakládajících členů jsou dlouhodobě činní ve svépomocných organizacích a i při rozsáhlých zkušenostech neměli možnost se k patientským tématům vyjadřovat veřejně.
- Na jednotlivce z našich řad se obracelo mnoho blízkých a příbuzných, kteří žijí s člověkem trpícím závislostí, lékařů a sociálních pracovníků, jejichž vědomosti o závislostní problematice byly velmi malé nebo žádné.

Proč patientská organizace vznikla

- Jednotliví členové byli v minulosti často oslovováni médii s žádostí o informace, týkající se závislostní problematiky a jako abstinující vystupovali sami za sebe a často byly jejich výpovědi a názory zkreslovány a upravovány do „obvyklé“ a z našeho pohledu stigmatizující podoby.
- Iničiátoři zákonodárných procesů začali vyhledávat a začleňovat patientské hledisko na danou problematiku do svých aktivit a přípravných procesů. Tím také vznikl požadavek na spolupráci s konkrétním a oficiálním partnerem, zastupujícím zájmy pacientů se závislostní diagnózou.
- Jako abstinující závislí jsme dospěli k závěru, že informovanost odborné i neodborné veřejnosti o tom, jaký život vedou pacienti v různých fázích závislosti a jaké jsou jejich skutečné potřeby je velmi nízká nebo žádná. Mnohdy se řídí desítky let starými názory a ve významné míře nese výrazné známky stigmatizace.

Účel a cíle patientského sdružení

- Účelem patientského sdružení je pomoc osobám s diagnózou závislosti a jejich blízkým, destigmatizace těchto onemocnění a poruch, zlepšení postavení těchto osob ve společnosti, prevence závislostních onemocnění a poruch a snižování škod způsobených užíváním návykových látek nebo činností s potenciálem vzniku závislosti.
- Cílem sdružení je ochrana práv pacientů s diagnózou závislosti a ochrana práv jejich rodinných příslušníků a dalších blízkých osob.
- Destigmatizace závislostních onemocnění, odstraňování bariér při vyhledání odborné pomoci
- Ochrana práv a prosazování zájmů pacientů u plátců a poskytovatelů zdravotní a sociální péče

Účel a cíle patientského sdružení

- Informování veřejnosti o problematice závislostních onemocnění a léčbě těchto onemocnění
- Informování osob, které užívají návykové látky, o rizicích vzniku závislosti a prevenci vzniku závislosti
- Informování osob, které provádějí činnosti s potenciálem vzniku závislosti, o rizicích vzniku závislosti a prevenci vzniku závislosti
- Podpora a tvorba preventivních programů
- Aktivní působení na zákonodárce, orgány státní správy a místních samospráv v obcích za účelem snižování zdravotních rizik spojených s propagací a distribucí návykových látek a s propagací a poskytováním hazardních her

Účel a cíle patientského sdružení

- Podpora zdravého životního stylu a osobní spokojenosti (well-being)
- Podpora svépomocných organizací a skupin poskytujících pomoc závislým osobám a jejich blízkým
- Podpora účinných druhů léčby závislostí včetně substituční léčby
- Vzdělávání v oblasti závislostí na návykových látkách a hazardních hrách

Kdo je nebo může být členem

- Řádným členem patientského sdružení se může stát každý, koho se osobně dotýká problematika závislostí a souhlasí s účelem a cíli Patientského sdružení
- Řádný člen se účastní Členské schůze (nejvyšší orgán sdružení) a může volit a být volen do orgánů Patientského sdružení
- Člen sympatizant může být každý, kdo souhlasí s cíli a posláním patientského sdružení (anonymní členství)
- Podmínky členství a on-line přihláška k němu, jakož i informace a metody, týkající se členského příspěvků jsou podrobně popsány na webu sdružení

www.pacienti-recovery.cz

Proběhlé a současné aktivity sdružení

- **Výzva ke společenské zodpovědnosti** – jedná se o náš úvodní dokument a prohlášení, který sdružení zveřejnilo v listopadu 2018 v rámci účasti v [Komisi pro regulaci reklamy a propagace týkající se alkoholických nápojů](#). V současné době (naposledy červen 2020) má toto jednání formát řízený ministrem zdravotnictví ČR a jedná se o diskusní kulatý stůl k problematice regulace reklamy a propagace týkající se alkoholických nápojů se zástupci výrobců a prodejců alkoholických nápojů. Zde se účastníme diskuze nad již připravenou úpravou zákona a během jednání, která trvají již 3 roky byly do návrhu tohoto zákona některé naše návrhy zapracovány.
- Výzva ke společenské zodpovědnosti byla zveřejněna i v tisku a je k dispozici na našich stránkách www.pacienti-recovery.cz

Tisková konference

- V červenci 2019 uspořádalo patientské sdružení RECOVERY z.s. tiskovou konferenci o virové hepatitidě typu C, kde upozornilo veřejnost na problematiku tohoto krví přenosného virového onemocnění a pozitivní roli nízkoprahových center.
- V odborné části přednášeli odborníci na toto onemocnění a následně člen našeho sdružení s vlastní zkušeností sdílel s novináři svůj příběh
- Konference se zúčastnila všechna přední média a aktivně s námi spolupracovala na zviditelnění problematiky

Kinokavárna

- Projekt je koncipován jako Setkání filmového klubu RECOVERY a koná se od září 2020 pravidelně dvakrát do měsíce. Akce jsou určeny pro závislé, kteří abstinují nebo k abstinenci směřují, odborníky v oboru závislostí, studenty adiktologie a pro všechny, kteří mají zájem se na této platformě setkávat. Po shlédnutí díla následuje hodinová debata.
- Debatuje se zde o dojmech, které v nás všech dílo zanechalo. Sdílíme postřehy, emoce, zkušenosti. Můžeme se tak navzájem obohatit, posílit svou střízlivost a abstinenci nebo získat cenný náhled člověka, který závislostí prošel nebo prochází. Můžeme slyšet názor odborníků, blízkých a všech, kterých se problematika dotýká. Můžeme se od sebe učit.
- Bližší informace jsou na našem webu. V současné chvíli je projekt pozastaven.

Snižování míry stigmatizace ve službách

- Destigmatizace ve službách je naším hlavním a stěžejním projektem
- Realizace začala v říjnu 2020 a v současné chvíli je v souvislosti s epidemiologickou situací pozastavena, bude však pokračovat ihned, jak to bude možné
- Cílem projektu je uvedení pracovníků sociálních služeb a adiktologů do problematiky vnímání závislostního onemocnění z pohledu pacienta. Sdílení zkušeností a dojmů z průběhu jak sociální, tak zdravotní péče z hlediska pacienta a případná doporučení, formou interaktivních cvičení, přístupu k pacientům, který bude více zaměřený na efektivitu péče a snížení míry stigmatizace pacientů. Jedná se o oblast, ve které u nás nebyly doposud vyvíjeny a realizovány žádné aktivity a naše zkušenosti z dosavadního působení patientského sdružení ukazují, že míra stigmatizace adiktologických poruch u pacientů a také u jejich blízkých a rodin výrazně snižuje možnosti jejich procesu uzdravování (recovery), zejména ve fázích po ukončení režimové či ambulantní léčby a při zařazování se zpět do běžného života.

Snižování míry stigmatizace ve službách

- Forma realizace projektu, kdy jsou aktivity přímo vedeny a prováděny členy patientského sdružení, kteří jsou sami expertními pacienty, dlouhodobě abstinujícími závislími a zároveň již pracují v adiktologických službách nebo se dlouhodobě angažují ve svépomocných aktivitách, je prozatím nevyzkoušená, ale naše sdružení vyvíjí činnost v tomto směru již přes rok a podle reakcí odborné i neodborné veřejnosti je právě tato forma sdílení zkušeností a know-how velmi účinná ve snižování stigmatizace závislostí a lepší přístup ke službám jak ze strany pacienta, tak ze strany poskytovatele služeb. Velkým přínosem je zejména proškolení pracovníků v sociálních službách a sociálních pracovníků, kteří podle našich zkušeností mají mnohdy velmi mlhavé představy o typologii adiktologických služeb, patientském náhledu na problematiku a často nejsou odborně ani lidsky připraveni na efektivní a propacientsky orientovaný kontakt se závislími v různých fázích onemocnění. Z tohoto hlediska je patientský pohled na problematiku velmi důležitý, zejména ve snížení míry stigmatizace na obou stranách.

Snižování míry stigmatizace ve službách

- Při prezentacích a nácviku destigmatizačních témat a aktivit vycházíme z programu Na rovinu, který realizuje NUDZ a který je zaměřen na snížení míry stigmatizace duševních onemocnění ve společnosti. Někteří z našich členů absolvovali kursy v rámci tohoto programu, abychom se mohli jako sdružení zaměřit na oblasti, které jsou kvalitně odborně zpracované a odzkoušené a mohli je začlenit do našeho programu. V tomto ohledu nabízíme v rámci programu zařízení, která o to budou mít zájem i program pro stávající pacienty, jehož interaktivní charakter a oboustranné sdílení zkušeností se školiteli významně přispívá ke změně vnímání onemocnění u samotných pacientů, zejména ve fázích následné léčby a postupného procesu uzdravování.

Snižování míry stigmatizace ve službách

- Program nabízíme také zařízením, jejichž činnost přímo nesouvisí se závislostní problematikou, protože naše zkušenosti ukazují, že informovanost lékařské veřejnosti (praktičtí lékaři, interní a příjmová oddělení nemocnic, domovy seniorů, pečovatelské služby) mnohdy hledají způsoby, jak s lidmi, kteří vykazují adiktologickou poruchu komunikovat. Váhají s krátkou intervencí nebo od ní upouštějí. Nediagnostikují poruchu v případech, kde je její diagnostika významná. Protože důvodem může být zvýšená míra stigmatizace a nedostatečná zkušenost, chceme svým programem přispět ke zlepšení náhledu a zvýšení informovanosti z patientského hlediska.
- Více informací o projektu je na našich stránkách, kde se můžete také kurz poptat a objednat. Cena kurzu není stanovena a její případnou refundaci ve výši, jakou si určí objednatel považujeme za příspěvek na činnost našeho sdružení.

Zlepšení dostupnosti psychoterapeutické péče

- Spolupracujeme s Českou asociací pro psychoterapii a Ministerstvem zdravotnictví ČR na zlepšení dostupnosti psychoterapeutické péče
- U pacientů s diagnózou závislosti ve všech jejích fázích je psychoterapie jedním z nejúčinnějších nástrojů v procesu zotavení a uzdravování a v udržení abstinence.
- Od našich členů a také ze svých zkušeností víme, že psychoterapie je pro pacienty se závislostí (mimo režimové léčby) špatně dostupná a finančně velmi náročná, a proto mnoho lidí, kteří ji potřebují, na tuto potřebu rezignují.
- Podrobnosti o této aktivitě se dozvíte na našich stránkách

Často Kladené dotazy

- Kolik máte členů a případně jakých?
- Jsme součástí Svazu patientských organizací při Ministerstvu zdravotnictví ČR a při pravidelných setkáních sdílíme i poznatky a zkušenosti, týkající se evidence členů. Ta je u patientských organizací velmi specifická. Formálně považujeme za členy, případně členy sympatizanty všechny osoby, které se zúčastní našich aktivit nebo zaplatí členský příspěvek, či nám poskytnou příspěvek na provoz. Za rok a půl od našeho vzniku se jedná řádově o desítky osob. Předsednictvo spolku k dnešnímu dni čítá 4 osoby. Na zabezpečení našich aktivit pracuje pravidelně a trvale do deseti osob. Evidenci členů nezveřejňujeme, máme ji však k dispozici ve formě prezenčních listin z členských schůzí. Mnoho lidí s námi spolupracuje nebo nás podporuje s tím, že výslovně nechtějí být organizováni a začleněni. Sebestigmatizační chování a stigmatizační přístup je v naší společnosti stále pevně zakořeněn.

Často Kladené dotazy

- Jakým způsobem financujeme svoje aktivity?
- V současné chvíli financujeme všechny své aktivity z vlastních zdrojů, členských příspěvků a příspěvků sympatizantů
- Po dobu do jednoho roku od založení sdružení jsme nemohli usilovat o žádné dotační tituly. V činnosti, kterou rozvíjíme nejsou v našich podmínkách doposud žádné zkušenosti, a tak i získávání prostředků vnímáme jako velmi náročnou činnost. Žádost o financování máme spolu s vypracovaným projektem podanou pro rok 2021 u jednoho poskytovatele a postupně budeme oslovovat další.
- Naše aktivity jsou především o osobním nasazení a zkušenostech, jakož i o vůli a potřebě změny společenského klimatu vůči závislým, o kterou usilujeme.

Nenahrazujeme adiktologické služby!

- Jsme připraveni ke spolupráci v oblastech, ve kterých se k tomu cítíme být díky svým zkušenostem kompetentní.
- Rádi Vám zodpovíme dotazy týkající se konkrétních aktivit.
- Věříme tomu, že i díky působení našeho sdružení se může změnit pohled a přístup k lidem s diagnózou závislosti.

Pavel Bednář, místopředseda sdružení

Tomáš Feifer, místopředseda sdružení